

Crònica música

Tres senyores veus al Grec

Guillem Vidal

Barcelona

Entre els concerts programats amb més intenció de la Mercè d'enguany hi ha, sens dubte, els de l'escenari del Teatre Grec, que, divendres, amb tots els seients ocupats (fet, desgraciadament, no del tot habitual aquesta Mercè regida, coses de la Covid, per un sistema especial de reserva d'entrades), hi va veure desfilar tres veus femenines d'inapel·lable frondositat.

La primera va ser la de la sahrauí, però establerta a Barcelona, Aziza Brahim, una artista amb força ressò en els circuits europeus de la *world music* que, a Catalunya, amb menys tradició per a les músiques d'ascendència africana, tanmateix, té encara camí per córrer. Amb un encès Aleix Tobias, ideòleg del grup de percussions ibèriques Coetus, a la bateria, Guillem Aguilar al baix i Ignasi Cussó a la guitarra, Brahim va recordar amb cançons sobre l'exili del seu poble que, mentre perdurin el racisme i la pobresa, serà impossible aconseguir un món millor. Tot un reconeixement per a ella gaudir de la seva mescla de *blues* del desert i música tradicional *hauli* en un escenari, el del Grec, que ja havia trepitjat a començaments d'estiu com a

Carmen Linares, que va tenir Sílvia Pérez Cruz de convidada, divendres en els concerts de la Mercè ■ J. RAMOS

convidada del Trio da Kali.

Mariola Membrives, com Brahim, va aconseguir que el públic es posés dempeus amb una visió avantguardista del flamenc que, fa uns anys, va seduir tot un Marc Ribot, un dels guitarristes més lliures de les últimes dècades, i que, ara, transita per nous camins amb temes d'un nou disc, presumiblement força trencador, que s'anomenarà *Babilonia*, de què Membrives, *cantaora* cordovesa

establerta a Barcelona, va presentar un tast amb l'únic acompanyament de quatre vocalistes i un guitarrista. Entre els pics d'intensitat, sens dubte, la interpretació de *Boca seca*, poema de Narcís Comadira ja adaptat per Miguel Poveda a *Desglaç*.

L'andalusa Carmen Linares, finalment, veterana del *cante jondo*, es va mostrar agraïda en tot moment de poder celebrar en el marc de la Mercè els seus 40

anys de flamenc. Versos de Miguel Hernández, Lorca i Juan Ramón Jiménez, banda de vuit músics amb molt ofici a les espatlles i una *bailaora*, i una emocionada col·laboració amb Sílvia Pérez Cruz, que va pujar a l'escenari tot confessant que l'oportunitat de col·laborar amb Linares li havia fet saltar les llàgrimes i que va coronar el concert amb el *Gracias a la vida* de Violeta Parra que va popularitzar Mercedes Sosa.

Críticateatre

Jordi Bordes

Matalassos per apagar un crit

Clitemnestra, a casa dels noms

Autoria: Colm Tóibín
Direcció: Agustí Villaronga
Dijous 23 (fins avui) al Romea

Per apagar un crit es posa un coixí a la cara. Per provar de callar el dolor de la poderosa Clitemnestra cal un escenari ple de matalassos. En realitat, és només un recurs útil per usar-lo com a diferents localitzacions perquè quan l'actriu Núria Prims commou realment és quan s'empassa el seu crit (en saber que la seva filla Ifigènia serà sacrificada perquè els déus permetin avançar la tropa cap a

Troia) com qui agafa aire per no perdre la vida.

Agustí Villaronga deu ser un director pacient i constant. Perquè, després de servir *El testamento de María* amb una incommensurable Blanca Portillo, reprèn una altra de les biografies reescrites per Colm Tóibín: *Clitemnestra*. Ara, amb Núria Prims, que ja havia brillat amb aquella llum estranya, obliqua de La Carlana a *Incerta glòria*. I també amb un estol d'actors que donen presència física a les ànimes d'aquesta dona, tinguda històricament com una dona capriciosa, cruel i assassina. La peça és una

Clitemnestra, amb Orestes, en una imatge promocional de l'espectacle ■ ELENA ROTGER / TEATRE PRINCIPAL DE PALMA

nova oportunitat per posar-se a la pell dels botxins i, si no justificar la seva acció sanguinària, sí entendre el dolor que hi transita que l'empeny a la venjan-

ça.

La posada en escena de Villaronga insisteix (com a *Testamento de María*) en la grandiloqüència escènica que cobreix, pràcticament

tot l'espai. Però el que interessa és plasmar el dolor de Clitemnestra i aquest traspasa quan mira cap endins, raó per la qual, en realitat, no caldria absolutament res; només una veu i un cos que transmet aquest dolor, aquesta buidor. Tampoc hi ajuda gaire l'estol d'actors, que no tenen prou dimensió per poder argumentar la col·laboració o el desacord amb la protagonista.

És imprescindible, això sí, que les produccions de parla catalana circulin entre les comunitats que utilitzen aquesta llengua per fer-les visibles més enllà de casa seva.

Oriol Bohigas lliura el seu fons a l'Arxiu Nacional

Redacció
BARCELONA

L'arquitecte i urbanista Oriol Bohigas (Barcelona, 1925) ha lliurat el seu fons documental a la Generalitat amb el propòsit que sigui conservat a l'Arxiu Nacional. El llegat està format per 113 caps de documentació, entre la qual hi ha 32 llibretes de notes de l'activitat personal i pública dels anys 1974-2011, el testimoni de la seva participació en concursos, premis i jornades, a més de l'assessorament d'organismes públics de planejament urbà d'àmbit nacional i internacional (1989-2012), els materials del seu període com a professor i director de l'Escola Tècnica d'Arquitectura de Barcelona (1977-1980) i una col·lecció completa de la seva producció intel·lectual en forma d'articles, molts dels quals, de difusió de les seves idees al gran públic a través dels grans mitjans de comunicació.

L'arxiu, segons la Generalitat, permetrà als investigadors un major coneixement del complex procés de transformació de la capital catalana que va representar la gran obertura al mar dels Jocs del 1992. ■

Mor Antonio Franco, fundador d'«El Periódico»

Redacció
BARCELONA

El periodista i fundador d'*El Periódico de Catalunya* Antonio Franco va morir ahir als 74 anys víctima d'un càncer, segons va informar el mateix rotatiu. Franco en va ser el primer director el 1978 i posteriorment, el 1982, va assumir la direcció adjunta d'*El País* coincidint amb el llançament de la seva edició a Catalunya. Sis anys més tard, va tornar a *El Periódico*, que va dirigir fins al 2006, quan es va retirar després de tenir un infart i va ser substituït per l'escriptor i periodista Rafael Nadal. ■